

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 3 grudnia 2025 r.

PNK.I.4130.172.2025

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 581)

stwierdzam nieważność

w całości uchwały nr XX/250/25 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 października 2025 w sprawie nadania statutu Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. Mieczysława Radwana w Nowej Słupi.

Uzasadnienie

W dniu 3 listopada 2025 roku do organu nadzoru do oceny zgodności z prawem wpłynęła uchwała nr XX/250/25 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego w sprawie nadania statutu Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. Mieczysława Radwana w Nowej Słupi. Wojewoda Świętokrzyski pismem z dnia 19 listopada 2025 r., zawiadomił o wszczęciu postępowania nadzorczego. Wyznaczając termin na zajęcie stanowiska w sprawie. W dniu 26 listopada 2025 r. pismem znak: KS-II.006.2025 wpłynęły do organu nadzoru wyjaśnienia, w których nie podzielono zastrzeżeń organu nadzoru.

Jako podstawę prawną uchwały Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wskazał art. 9, art. 18 pkt 1 i 20 oraz 89 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385). Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o muzeach - Muzea mogą być tworzone przez ministrów i kierowników urzędów centralnych, jednostki samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy stanowi, że muzeum działa na podstawie statutu nadanego przez podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 1, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, z zastrzeżeniem ust. 5. Zaś ust. 2 wymienia elementy jakie powinien zawierać statut muzeum. I tak statut określa w szczególności:

- 1) nazwę, teren działania i siedzibę muzeum;

- 2) zakres działania;
- 3) rodzaj i zakres gromadzonych zbiorów;
- 4) organ zarządzający i nadzorujący oraz organy doradcze i sposób ich powoływania;
- 5) źródła finansowania działalności muzeum;
- 6) zasady dokonywania zmian w statucie;
- 7) zasady prowadzenia działalności, o której mowa w art. 9, jeżeli muzeum zamierza taką działalność prowadzić.

Dokonując oceny legalności uchwały pod względem zgodności z prawem w pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że ww. wymieniona norma art. 6 ust. 2 ustawy o muzeach wyznacza granice upoważnienia określonego w art. 6 ust. 2 pkt 1 - pkt 7 ustawy. Użycie przez ustawodawcę sformułowania "w szczególności" wskazuje na to, iż uchwalany statut musi obejmować wszystkie kwestie określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 - pkt 7 ustawy. Ponadto należy pamiętać, iż zgodnie z art. 4 ustawy o muzeach w sprawach nieuregulowanych w ustawie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Wobec powyższego w toku badania uchwały pod względem zgodności z prawem stwierdzono, iż załącznik do uchwały stanowiący Statut Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. Mieczysława Radwana w Nowej Słupi (zwany dalej Statutem) w sposób istotny narusza prawo tj. art. 13 ust. 2 pkt. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (zwanej dalej u.o.p.d.k.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 4 ustawy o muzeach. Statut nie wskazuje konkretnego trybu wyboru dyrektora muzeum. Mimo, że zarówno art. 13 ust. 2 pkt. 3 u.o.p.d.k. stanowi, że statut instytucji kultury zawiera regulację dotyczące organu zarządzającego i doradczego oraz sposób ich powoływania, jak i art. 6 ust. 2 pkt. 4 ustawy o muzeach stanowi że statut określa organ zarządzający oraz organy doradcze i sposób ich powołania. W treści statutu muzeum powinien zostać bezwzględnie uregulowany tryb powołania dyrektora.

Zdaniem organu nadzoru przepis § 12 ust. 2 Statutu w brzmieniu „Dyrektora powołuje i odwołuje Województwo w trybie i na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawie o muzeach oraz Umowie” nie realizuje wymogu wynikającego z ww. norm prawnych. W treści Statutu nie odnaleziono przepisu, który realizowałby delegację ustawową i wskazał konkretny sposób powołania dyrektora muzeum, który jest elementem obligatoryjnym statutu.

Należy zaznaczyć, że ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej wskazuje dwa tryby powoływania dyrektora instytucji kultury. Przewiduje powołanie Dyrektora instytucji kultury przez organizatora na czas określony, po zasięgnięciu opinii związków zawodowych działających w tej instytucji kultury oraz stowarzyszeń zawodowych i twórczych właściwych ze względu na rodzaj działalności prowadzonej przez instytucję (art. 15 ust. 1 zdanie 1 u.o.p.d.k.) oraz wyłonienia w drodze konkursu (art. 16 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 6 u.d.p.d.k.). Statut muzeum powinien rozstrzygnąć, który z wymienionych trybów będzie miał zastosowanie przy powołaniu Dyrektora Muzeum. Kwestię wyboru konkretnego trybu powołania dyrektora muzeum ustawodawca pozostawił organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego a nie organizatorowi.

Reasumując, nadzorowana uchwała nie uregulowała sposobu powołania organu zarządzającego instytucją kultury, w niniejszej sprawie dyrektora muzeum, a tym samym niewłaściwie realizuje ona delegację ustawową wynikającą z art. 6 ust. 2 pkt. 4 ustawy o muzeach w związku z art. 13 ust. 2 pkt. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Przepisy te wskazują na konieczność zamieszczenia w

treści uchwalanego przez organ stanowiący województwa statutu muzeum trybu powołania dyrektora muzeum. Brak obligatoryjnego elementu statutu muzeum przesądza o wadliwości wydanego aktu prawa miejscowego, które należy zakwalifikować jako istotne naruszenie prawa. Niewypełnienie delegacji ustawowej, jako istotne naruszenie prawa prowadzić musi do wyeliminowania uchwały z porządku prawnego w całości, ze skutkiem *ex tunc*.

Stanowisko organu nadzoru dotyczące wskazania w statucie instytucji kultury trybu powołania dyrektora potwierdza m.in. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 marca 2022 r. III OSK 754/21, w którym sąd stwierdził, że ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej określa kilka trybów powoływania dyrektora i w statucie należy wskazać, który z tych trybów ma zastosowanie. Podobnie, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 13 września 2024 r. II SA/Łd 402/24 przy stwierdzeniu nieważności uchwały dotyczącej nadania statutu muzeum podniósł, że „*W najnowszym orzecznictwie sądów administracyjnych prezentowane jest stanowisko, zgodnie z którym norma kompetencyjna zawarta w art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej nie stoi na przeszkodzie w uregulowaniu kwestii trybu powołania dyrektora poprzez odesłanie do odpowiednich przepisów ustawy. Jednak to odesłanie nie może niwelować obowiązku wybrania i określenia konkretnego sposobu powoływania w tym wypadku dyrektora przez organ stanowiący. Z tego odesłania musiałoby wynikać, jaki tryb został wybrany. Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej określa bowiem kilka trybów powoływania dyrektora i w akcie prawa miejscowego należy wskazać, który z tych trybów ma zastosowanie*” (podobnie również wyroki: WSA w Rzeszowie z 15 września 2020 r., sygn. II SA/Rz 41/20; WSA w Łodzi z 23 lipca 2021 r., sygn. II SA/Łd 203/21, publ. CBOSA).

Niezależnie od powyższego naruszenia należy wskazać, że zdaniem organu nadzoru Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w sposób nieuprawniony wyeliminował z obrotu prawnego uchwałę Nr LIX/43/22 Rady Miejskiej w Nowej Słupi z dnia 2 czerwca 2022 r. *w sprawie nadania statutu samorządowej instytucji kultury: Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. Mieczysława Radwana w Nowej Słupi*. W podstawie prawnej swojej uchwały organ stanowiący nie wskazał przepisów prawa powszechnie obowiązującego, z których wynikałaby kompetencja do postanowienia przez Sejmik o utracie mocy uchwały podjętej przez Radę Miejską w Nowej Słupi. Organowi nadzoru z urzędu wiadomo, że Rada Miejska w Nowej Słupi podjęła uchwałę nr XXV/86/25 z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie uchylenia uchwały nr LIX/43/22 *w sprawie nadania statutu samorządowej instytucji kultury pod nazwą: Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. Mieczysława Radwana w Nowej Słupi*.

Stwierdzone przez organ nadzoru naruszenia prawa dają podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały w całości stosownie do art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Świętokrzyski

Józef Bryk